

**OŚWIADCZENIE O STANIE KONTROLI ZARZĄDCZEJ
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI
ZA ROK 2021**

Dział I

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanych przeze mnie działach administracji rządowej:

SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA oraz OŚWIATA I WYCHOWANIE

Część A

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C

nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- procesu zarządzania ryzykiem,
- audytu wewnętrznego,
- kontroli zewnętrznych,
- innych źródeł informacji:
  - oświadczeń o stanie kontroli zarządczej za rok 2021, złożonych przez członków Kierownictwa Ministerstwa Edukacji i Nauki,
  - projektu sprawozdania z wykonania planu działalności Ministra za rok 2021.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

Warszawa, dnia r.

**Minister Edukacji i Nauki
Przemysław Czarnek**

Dział II

/- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

Jedną z najistotniejszych okoliczności wpływających na funkcjonowanie całego ministerstwa, w tym systemu kontroli zarządczej w roku 2021, był fakt, że z dniem 1 stycznia 2021 r., na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2020 r. (Dz.U. 2020 poz. 2334) doszło do utworzenia Ministerstwa Edukacji i Nauki (MEiN) oraz zniesienia Ministerstwa Edukacji Narodowej (MEN) oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW).

W Ministerstwie Edukacji i Nauki zidentyfikowano słabości kontroli zarządczej:

- 1) nieosiągnięcie w całości niektórych mierników określających stopień realizacji celów i zadań ujętych w *Planie działalności Ministra Edukacji i Nauki na rok 2021 dla działów administracji rządowej oświata i wychowanie oraz szkolnictwo wyższe i nauka*, spowodowane w głównej mierze pandemią COVID-19 oraz związanymi z tą sytuacją obostrzeniami;
- 2) niewystarczające regulacje w obszarze ewidencji umów cywilnoprawnych oraz nieaktualne dane w *rejestrach* umów;
- 3) nie w pełni spełnione wymagania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie *Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247), w tym m.in brak aktualizacji regulacji wewnętrznych systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji (SZBI) w celu dostosowania do zmienionego otoczenia (zmiany organizacyjne po dniu 1 stycznia 2021 r.);
- 4) fluktuacja kadr powodująca konieczność zachowania ciągłości pracy Ministerstwa przy zmniejszonej liczbie pracowników;
- 5) w wyniku samooceny kontroli zarządczej zasygnalizowano słabości kontroli zarządczej, w szczególności w standardach: struktura organizacyjna, ciągłość działania, komunikacja wewnętrzna, monitorowanie systemu kontroli zarządczej oraz określanie celów i zadań, monitorowanie i ich ocena;
- 6) niewystarczający poziom wiedzy pracowników w zakresie podstawowych zagadnień i procesów kontroli zarządczej.

W jednostkach w dziale szkolnictwo wyższe i nauka:

- 1) W Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) zidentyfikowano słabości kontroli zarządczej:
  - a) w zakresie ochrony zasobów:
    - i. brak aktualizacji Polityki Bezpieczeństwa, zgodnie z zaleceniami audytu systemowego;
    - ii. brak przeprowadzonego audytu bezpieczeństwa informacji przetwarzanych w Systemie NAWA oraz elementów infrastruktury;
  - b) w zakresie efektywności i skuteczności przepływu informacji:
    - i. stwierdzony przez pracowników ograniczony przepływ informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi w Agencji, będący wynikiem pracy zdalnej w czasie ostatnich dwóch lat, spowodowanej pandemią COVID-19.
- 2) W Polskiej Akademii Nauk (PAN) w wyniku przeprowadzonych audytów ujawniono następujące słabości:
  - a) nieobjęcie nadzorem bieżącym niektórych jednostek organizacyjnych (naukowych i innych jednostek organizacyjnych) w zakresie ochrony ppoż. Ryzyko z tego tytułu ocenia się na wysokie;
  - b) brak zasad dotyczących zamieszczania treści w Internecie powodujące wywieranie nacisków na rzecznika prasowego. Udostępnianie treści wewnętrznie sprzecznych na ten sam temat przez poszczególne komitety naukowe;
  - c) brak spisanych zasad w zakresie informowania wewnątrz i na zewnątrz organizacji utrudniające zarządzanie i nadzór nad procesem umieszczania treści w Internecie;
  - d) tylko jedna strona jest dostępna cyfrowo spośród ponad 200 stron internetowych, które nie zostały zinwentaryzowane.

- 3) W Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) na ograniczoną efektywność i terminowość realizacji celów i zadań wpływ miały:
  - a) rotacja pracowników skutkująca utratą wiedzy i doświadczenia;
  - b) niedobór adekwatnych systemów teleinformatycznych wspomagających bieżące zarządzanie zadaniami NCBR (dług technologiczny).
- 4) W Centrum Łukasiewicz zidentyfikowano słabości kontroli zarządczej:
  - a) brak archiwizacji dokumentacji wytworzonej i zgromadzonej przed wejściem w życie zarządzenia wprowadzającego instrukcję kancelaryjną, jednolity rzeczowy wykaz akt oraz instrukcji archiwizacyjnej tj. dokumentacji z okresu od 01.04.2019 r. do 31.08.2021 r.

W jednostkach w dziale oświata i wychowanie:

- 1) W Ośrodku Rozwoju Edukacji (ORE) elementami kontroli zarządczej, które nie funkcjonowały prawidłowo i wymagają poprawy są:
  - a) proces komunikacji wewnętrznej,
  - b) niejasne dla pracowników zasady oceny ich pracy,
  - c) przestrzeganie i przestrzeganie zasad wynikających z kodeksu etyki,
  - d) niepełne przeszkolenie pracowników z zakresu zasad utrzymania działalności ORE w sytuacjach awarii ze względu na kontynuowane obostrzenia sanitarno-epidemiologiczne.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

W Ministerstwie Edukacji i Nauki:

- 1) wdrożenie zaleceń audytu wewnętrznego w zakresie zawierania i realizacji umów cywilnoprawnych oraz SZBI;
- 2) zmianę, w miarę potrzeb, organizacji pracy komórek organizacyjnych w celu optymalnego wykorzystania dostępnych zasobów ludzkich oraz usprawnienia rozwiązań umożliwiających skuteczne monitorowanie stanu realizacji zadań;
- 3) usprawnienie przepływu informacji oraz komunikacji wewnętrznej w komórkach organizacyjnych poprzez ustalenie klarownych zasad komunikacji;
- 4) kontynuowanie działań mających na celu upowszechnienie wśród pracowników wiedzy w zakresie kontroli zarządczej oraz etyki korpusu służby cywilnej.

W jednostkach w dziale administracji rządowej szkolnictwo wyższe i nauka:

- 1) W NAWA:
  - a) w zakresie ochrony zasobów:
    - i. zostanie zaktualizowana Polityka Bezpieczeństwa NAWA, zgodnie z zaleceniami audytu systemowego;
    - ii. zostanie przeprowadzone postępowanie o zamówienie publiczne na pierwszą część audytu bezpieczeństwa informacji;
  - b) w zakresie efektywności i skuteczności przepływu informacji:
    - i. obecnie ograniczane jest wykorzystanie pracy zdalnej, co zwiększy przepływ informacji, dzięki kontaktom osobistym w biurze.
    - ii. cała komunikacja wewnętrzna będzie się odbywać przez Intranet Agencji oraz zostaną zorganizowane dla pracowników szkolenia z komunikacji wewnętrznej.
- 2) W PAN:
  - a) zaktualizowanie w porozumieniu z dyrektorem Biura Prezesa, wykazu jednostek objętych nadzorem

bieżącym w zakresie ochrony ppoż. oraz wzmocnienia nadzoru bieżącego nad prac głównego specjalisty ppoż. Zalecono także w ramach nadzoru bieżącego, o którym mowa w art. 22 ustawy o PAN, rozważenie informowania Prezesa PAN za pośrednictwem Kanclerza PAN o stanie ochrony ppoż. W jednostkach organizacyjnych Akademii (w kontekście ochrony zasobów);

- b) kontynuacja opracowywania nowych procedur, aktualizowania istniejących w celu obniżania ryzyka wystąpienia w organizacji istotnych błędów, czy nieprawidłowości;
- c) inwentaryzacja wszystkich stron internetowych pod kątem wymogów wynikających z ustawy o dostępności cyfrowej;
- d) przeprowadzanie cyklicznych szkoleń dla redaktorów i realizatorów dostarczających treści do Biuletynu Informacji Publicznej z zakresu zapewnienia dostępności cyfrowej, a także przypisanie wiodącej roli (uprawnienia, zadania i odpowiedzialność) wybranemu pracownikowi (komórce) w zakresie zapewnienia całokształtu spraw wynikających z ustawy o dostępności cyfrowej;
- e) opracowanie i wdrożenie polityki informacyjnej Akademii w uzgodnieniu z Prezydium Akademii.

3) W NCBR:

- a) dalsze działania w zakresie efektywniejszej polityki szkoleniowej i rozwoju nakierowanej na kreowanie NCBR, jako miejsca przyjaznego do rozwoju zawodowego w celu utrzymania obecnych i pozyskania nowych Pracowników;
- b) wdrożenie zaplanowanych działań wynikających ze Strategii cyfryzacji oraz transformacji IT w NCBR w tym: kontynuacja wdrożenia w wielu obszarach systemów informatycznych (aplikacji dziedzinowych), kontynuacja prac rozwojowych Lokalnego Systemu Informatycznego (LSI 1.0) w zakresie modułów umożliwiających bieżącą realizację procesów NCBR; kontynuacja prac nad uruchomieniem Lokalnego Systemu Informatycznego (LSI 2.0.) obsługującego nowe konkursy organizowane przez NCBR; wsparcie komórek organizacyjnych w zakresie cyfryzacji i obsługi zadań NCBR przy wykorzystaniu systemów informatycznych.

4) W Centrum Łukasiewicz:

- a) archiwizacja dokumentacji wytworzonej i zgromadzonej przed wejściem w życie zarządzenia wprowadzającego instrukcję kancelaryjną, jednolity rzeczowy wykaz akt oraz instrukcji archiwizacyjnej.

W jednostkach w dziale oświata i wychowanie:

1) W ORE:

- a) sprawdzenie funkcjonowania systemu ocen pracowniczych;
- b) kontynuacja działania usprawniającego kanały komunikacji w ORE poprzez podjęcie niezbędnych działań naprawczych.
- c) Uaktualnienie procedur i regulaminów obowiązujących w ORE – kontynuacja działań prowadzonych przez powołane w 2021 r. zespoły zadaniowe.
- d) Cykliczne spotkania z kadrą zarządzającą oraz pracownikami w celu diagnozowania i rozwiązywania napotkanych problemów w kontroli zarządczej
- e) Przeprowadzenie akcji informacyjnej wśród pracowników ORE na temat funkcjonowania procedur w celu podniesienia ich znajomości. W miarę możliwości, dostosowując się do warunków epidemicznych, rozważenie przeprowadzenia symulacji sytuacji zagrożenia, np. pożarem.

Dział III¹⁰⁾

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

W Ministerstwie Edukacji i Nauki:

- 1) opracowano zasady kontroli zarządczej w MEiN, wprowadzone zarządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 20 kwietnia 2021 r. w sprawie kontroli zarządczej w Ministerstwie Edukacji i Nauki (Dz. Urz. MEiN poz. 55 i z 2022 r. poz. 8);
- 2) podejmowano lub kontynuowano działania, na poziomie komórek organizacyjnych, na rzecz zaangażowania większej liczby pracowników departamentu/biura w proces kontroli zarządczej;
- 3) przeprowadzono pogłębione badanie dotyczące problemów z komunikacją wewnętrzną (za pomocą ankiet samooceny kontroli zarządczej), którego wyniki powinny posłużyć do usprawnienia komunikacji wewnętrznej w roku bieżącym;
- 4) wyznaczono koordynatorów kontroli zarządczej, po dwóch w każdej komórce organizacyjnej MEiN;
- 5) umożliwiono pracownikom dostęp do szerszej gamy narzędzi do komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej.

W jednostkach w dziale szkolnictwo wyższe i nauka:

- 1) W NAWA:
  - a) w zakresie skuteczności i efektywności działania:
    - i. opracowano dokument pn. „Kierunkowy plan działań na lata 2021-2027”;
  - b) w zakresie ochrony zasobów:
    - i. opracowano system kontroli beneficjentów oraz przeprowadzono pierwsze pilotażowe kontrole;
    - ii. przeprowadzono zamówienie publiczne na przechowywanie kopii zapasowych w innej lokalizacji niż siedziba NAWA oraz podpisano umowę z wykonawcą.
- 2) W PAN:
  - a) zaktualizowano Regulamin BIP pod kątem unormowania zasad powszechnie obowiązującej procedury legislacyjnej dla opracowania i publikacji wewnętrznych aktów prawnych Akademii;
  - b) zrealizowano przypisanie do komórki organizacyjnej całokształtu zadań w zakresie zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych wynikających z ustawy o dostępności stron internetowych;
  - c) wskazano standardy techniczne dla opracowywanych treści;
  - d) zapewniono okresowe szkolenia dla pracowników przygotowujących i zamieszczających treści w Internecie.
- 3) W NCBR:
  - a) kontynuowano rozpoczęte w 2020 r. prace nad kluczowymi z perspektywy pracowników i menedżerów kompetencjami w NCBR, a także rozpoczęto nowe działania w zakresie efektywniejszej polityki szkoleniowej poprzez realizację projektów wewnętrznych „Mój panel sterowania” (wsparcie rozwoju komunikacji i współpracy), „Szef jako lider zespołu” (wzmacnianie umiejętności menedżerskich). Zainicjowano projekty wewnętrzne „Mocna Kultura – badanie kultury organizacyjnej”, „Na pokładzie” czyli wprowadzenie nowego podejścia we wdrażaniu pracownika do organizacji, „E-learning” – platformę, która wspiera menadżerów we wdrożeniu nowych pracowników na stanowisku pracy;
  - b) stworzono *Strategię cyfryzacji oraz transformacji IT w NCBR* wraz z utworzeniem planu działań na lata 2021-2025 w celu zmniejszenia długu technologicznego; ponadto kontynuowano prace rozwojowe modułów Lokalnego Systemu Informatycznego (LSI 1.0) oraz prace nad nowym Lokalnym Systemem Informatycznym 2.0 (LSI 2.0.), wprowadzono do użycia rozwiązania administracyjne takie jak „e-podpis”, „e-faktura”, które dodatkowo wpisują się w koncepcję „NCBR bez papieru”; wzmocniono współpracę komórek organizacyjnych w zakresie cyfryzacji i obsługi zadań NCBR przy wykorzystaniu posiadanych systemów informatycznych; kontynuowano prace związane z digitalizacją dokumentacji projektowej;
  - c) kontynuowano prace nad zapewnieniem bezpieczeństwa informacji, poprzez przygotowanie NCBR do certyfikacji ISO 27001.
- 4) W Centrum Łukasiewicz:

- a) opracowano i wdrożono regulamin korzystania z infrastruktury badawczej Centrum Łukasiewicz i instytutów Sieci;
- b) opracowano i przedłożono do zatwierdzenia przez Radę Sieci Badawczej Łukasiewicz roczne Plany Działalności Sieci Badawczej Łukasiewicz i Centrum Łukasiewicz;
- c) opracowano i wdrożono w 2021 r. 19 zarządzeń niezbędnych do funkcjonowania Centrum.

W jednostkach w dziale oświata i wychowanie:

1) W ORE:

- a) zbadano potrzeby szkoleniowe pracowników ORE, zapewniono pracownikom możliwości uczestnictwa w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych. Względem roku poprzedniego prawie dwukrotnie zwiększono wydatkowanie na szkolenia pracowników.
- b) kontynuowano działania usprawniające kanały komunikacji w ORE poprzez podjęcie działań naprawczych, m.in. poprzez wdrożenie systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją oraz szkolenia pracowników w tym zakresie.
- c) powołano zespoły mające za zadanie aktualizację procedur i regulaminów Ośrodka Rozwoju Edukacji.

2. Pozostałe działania:

W Ministerstwie Edukacji i Nauki:

- 1) w trakcie roku trwały prace nad utworzeniem jednej, wspólnej dla całego Ministerstwa strony intranetowej. Uruchomienie Intranetu MEiN nastąpiło w 2022 r.;
- 2) powołano Zespół doradców ds. etyki;
- 3) zorganizowano szkolenie z zakresu ochrony danych osobowych, a także obowiązkowe dla wszystkich pracowników MEiN szkolenie z zakresu cyberbezpieczeństwa;
- 4) na bieżąco aktualizowano zalecenia dotyczące bezpieczeństwa pracy w pandemii oraz informowano o nich wszystkich pracowników (maile oraz publikacja treści w obu intranetach);
- 5) podjęto prace legislacyjne w celu powołania w Ministerstwie Edukacji i Nauki formacji obrony cywilnej, które zakończyły się wydaniem rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 8 marca 2022 r. *w sprawie utworzenia formacji obrony cywilnej* oraz zarządzenia nr 9 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Edukacji i Nauki z dnia 29 marca 2022 r. *w sprawie powołania komendanta, zastępcy komendanta oraz członków drużyn formacji obrony cywilnej*;
- 6) kontynuowano realizację działań związanych z przeciwdziałaniem pandemii COVID-19.

W jednostkach w dziale szkolnictwo wyższe i nauka:

1) W NCBR:

- a) rozpoczęto proces budowania w NCBR skutecznego ekosystemu klienta, na który składa się szereg elementów i narzędzi komunikacyjnych – od uruchomienia Contact Center, przez nową stronę internetową gov.pl/ncbr, powołanie Pełnomocnika dyrektora Centrum ds. obsługi klienta, aż po zmianę roli Punktu Informacyjnego;
- b) doskonalono systemy wspomagające pracę zdalną w celu zachowania pełnej operacyjności NCBR w czasie pandemii spowodowanej wirusem SAR-COV-2;
- c) dokonywano niezbędnych zmian struktury organizacyjnej NCBR w celu dostosowania jej do aktualnych zadań i celów instytucji;
- d) sukcesywnie aktualizowano procedury i instrukcje wewnętrzne.

2) W Centrum Łukasiewicz:

- a) wdrożenie JRWA, instrukcji kancelaryjnej oraz instrukcji archiwalnej;
- b) wdrożenie systemu EZD PUW do gromadzenia, przetwarzania oraz archiwizacji dokumentacji.

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	1713354.6289506.5329806
Nazwa dokumentu	Oświadczenie Ministra o stanie kontroli zarządczej za rok 2021.rtf
Tytuł dokumentu	Oświadczenie Ministra o stanie kontroli zarządczej za rok 2021
Sygnatura dokumentu	DKA-SSAW.0922.1.2022
Data dokumentu	22.04.2022 09:18:59
Skrót dokumentu	060DEFCEd9B015E8E4D38984AB323809C0E DA6B3
Wersja dokumentu	1.1
Data podpisu	22.04.2022
Podpisane przez	Przemysław Czarnek Minister
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta
	EZD 3.104.145.145.40900
Data wydruku:	27.04.2022 14:15:14
Autor wydruku:	Bukowska-Łoś Monika